

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Beseda uradne Madžarske

ZNAČAJ NEDELJSKIH MANIFESTACIJ V BUDIMPEŠTI.

V svoji zanimivi letos v Londonu izdani knjigi »Herrs zu the Habsburgs« je navedel urednik »Daily Telegrapha« G. E. Gedye kot drugi glavni vzrok razpada avstrijsko-ogrske monarhije madžarski nacionalni imperializem, in vsi, ki se še spominjamo predvojnih in vojnih let, mu moramo pritrčiti brez rezerve. Da je sožitje bivših avstrijsko-ogrskih narodov postalo nemogoče, so bili krivi v prvi vrsti apetiti Madžarov, ki so onemogočali vsako pravično in zadovoljivo solučijo in hoteli iztrebiti s sveta cel slovaški narod, transilvanske Romune, prekmurske Slovence ter vojvodinske Srbe in Hrvače, da podkarpatskih Rusov ni ne omenjamo. Sistematično so stopovali potujočvalni pritisk, da bi čim prej dosegla njihova nacionalna ekspanzija meje krone sv. Stefana. Sredstva, ki so se jih posluževali, so bila še manj človeška kakor nemška v Prusiji.

Po vsem tem, kar se je rodilo iz tega barbarsko izvajane nacionalnega imperializma, bi bili pač upravičeno pričakovali, da se bodo Madžari po katastrofi spametovali, posvetili se razvoju svojega naroda in prosperu svoje zares tudi etnično kompaktne domovine ter sklenili s svobodnimi sosedi trajno priateljstvo. Toda to se, kakor smo že tolikokrat videli, ni zgodilo. Nasprotno, postali so najhujši sovražniki mirovnih pogodb in novega evropskega stanja. Združili so se z vsemi desperadi, kolikor jih je na našem starem kontinentu in še tam zunaj in neprestano prirejajo nove demonstracije in manifestacije, ki ne morejo ostati brez odziva. Prav dobro so nam še v spominu irendentistični in do absolutne skrajnosti šovinistični govori in izpadi o priliki obiska italijanskih artilerij v Budimpešti, pozabili pa tudi nismo na nedavno odkritje novega spomenika bivši avstrijski cesarici in ogrski kraljici Elizabeti, ženi cesarja Franca Jožefa in na besede, izrečene ob tej priliki.

Kljub vsemu temu se doslej vendar še ni dogodilo, da bi takim manifestacijam in demonstracijam prisostvovali oficelni — ministrski predsednik. Zagrešila nista tega niti nestrpni grof Bethlen niti previdnejši grof Karolyi. Ta žalostna stvar je bila pridržana najnovejšemu šemu budimpeštanske vlade, generalu Gömbösu!

On se je v nedeljo osebno in oficelno udeležil manifestacij 20.000 bivših bojevnikov, ki so jih prišli obiskati tudi delegati nemških, avstrijskih, bolgarskih in turških borcev iz svetovne vojne. Tam, pred zbrano družbo zastopnikov vseh v svetovni vojni poraženih armad, je madžarski premier general Gömbös poklical božji blagoslov na njihova prizadevanja, a kakšna so ta prizadevanja, so drugi govorniki povedali tako razločno, da ne more biti nikjer nobenega dvoma. Grof T a k a c s je v svojem govoru dejal, da je borba proti trianonski mirovni pogodbi prva naloga vseh bivših madžarskih bojevnikov in ko je žena upravitelja Nikolaja Hortyja izročila bojevnikom novo zastavo, je zaključil svoje hujške besede z vzklikom: »S to zastavo naprej za veliko Madžarsko!«

Da bo stvar še očitnejša, je zahteval predsednik zveze invalidov vzpostavitev nekdanjih mej krone sv. Stefana in bojevniški kurat je zaprisegel svoje vojaške na obljubo, da bodo storili vse in žrtvovali tudi lastno življenje za teritorialno obnovo »madžarskega globusa«. In vsa ogromna množica moških in žensk, zlasti mladine, ki je gledala parado 20.000 bojevnikov, je vzkliknila besno in sovražno: »Doli Trianon!« Ta vzklik je ponovil tudi navzoči zastopnik Habsburžanov, nadvojvoda Jožef! Po vsem tem vidi lahko ves svet, da je bila ta demonstracija, naperjena pretežno proti Češkoslovaški, Rumuniji in Jugoslaviji, prirejena pod patronanco in ob oficelnem sodelovanju odgovorne madžarske vlade in njenega šefa generala Gömbösa! Da to presega vse meje, ki so v mednarodni politiki dovoljene, ni treba naglašati, in prav in potrebno bi bilo, če bi se za te nedeljske budimpeštanske dogodke pozanimale vlade prizadetih sosedov in spravile zadevo na mednarodni forum. Po vojni prenese diplomacija res nenavadno veliko, a kar je preveč, je le preveč. Tudi italijanskim varovancem Madžarom je treba enkrat odločno povedati, da nam je njihove šovinistične predrznosti dovolj in da se ne pustimo mirno izzivati na tako nesramen način. Kajti v nedeljo ni govorila le neodgovorna masa, govorila je uradna Madžarska!

Senzacionalna aretacija v Št. Ilju

BEOGRAJSKI ATENTATOR? — ZASLIŠEVANJE NA OBMEJNEM POLICIJSKEM KOMISARIJATU V MARIBORU

MARIBOR, 4. oktobra. V nedeljo popoldne se je sprehajala mlada in brhka šivilja Cezirka Škerjančeva iz Št. Ilja po polju in nosila s seboj neki nedeljski list z namenom, da ga na samoti v miru prečita. Nenadoma se ji je pa približal mlad, elegantno obleden možki, ki jo je ogovoril v hrvaščini. Kmalu sta mlada človeka zašla v živahen pogovor, iz katerega bi neznaneč očitno rad razvil intimnejše odnose. Dobrikrat se je dekletu in neprenehoma ogledoval časopis, ki ga je držala v rokah. Končno pa ji je zastavil popolnoma nepričakovano vprašanje:

»Ali časopis kaj piše o atentatu v Oficirskem domu v Beogradu?«

»Ga še nisem pregledala«, mu je odgovorila deklica. »Pač pa so o tem pisali že včerajšnji listi.«

Na njegovo prošnjo mu je Škerjančeva izročila časopis, ki ga je neznaneč hlastno pograbil in ga razburjen prelistaval. Ko je očitno našel iskano vest, in jo prečital, se je obrnil k Škerjančevi z novim vprašanjem:

»Kaj pa Vi sodite o tem atentatu? Ali obojate atentatorja?«

»Kako ga ne bi?!«, je odgovorila deklica, »to mora biti skrajno zloben človek, če mori in ubija nedolžne ljudi!«

Po kratkem pomisleku jo je vprašal:

»Ali imate Vi radi oficirje, gospodična?«

»Zakaj pa ne«, je bil njen kratek, hudomušen odgovor.

»Pa imate radi tudi kralja in njegovo družino?« je nadaljeval z vpraševanji.

»Seveda! Kdo pa nima rad našega kralja?« je začudeno odvrnila Škerjančeva.

Ko sta izmenjala še nekaj brezpomembnih stankov, jo je neznaneč vprašal, če so listi mogoče objavili tudi fotografijo beograjskega atentatorja. Ko mu je to zanikala, jo je naprosil, naj ga spremi čez mejo, kar je pa odklonila. Tedaj ji je dejal, ves potr in otožno vzdihujoč:

»Če bi Vi vedeli s kom imate opravka! Pa vam bom pustil v spomin svojo fotografijo.«

Po teh besedah je potegnil iz notranjega suknjičevega žepa svojo fotogra-

fijo in jo podpisal z imenom: »Schneider Andrija«. V tem trenutku pa se jima je približal neki tamkajšnji fant domačin. Neznaneč se je naglo odstranil z besedami:

»Zbogom, gospodična, nikdar več se ne vidimo. Če hočete, me prijavite orožnikom!«

Ko je že storil nekaj korakov, se je bliskovito obrnil in se vrnil k Škerjančevi ter ji iztrgal svojo fotografijo, narkar je izginil v smeri proti meji.

Dekle dogodku ni posvečala posebne pozornosti in je ves razgovor in nenavadno srečanje z neznancem sporočila svojemu očetu šele v ponedeljek. Oče je zadevo takoj prijavil orožnikom, ki so neznanca še istega dne aretirali v kolodvorski restavraciji g. Dimnika v Št. Ilju, kamor je prišel po svoj kovčeg. Pri zaslišanju je vsako zvezo z atentatom tajil in hoče zanikati tudi ves razgovor z dekletom. Škerjančeva je izjavila, da ni hotela neznanca, ki je vzbudil pri njej veliko usmilenje ter je kazal kesanje in potrlost, naznaniti oziroma zadevo takoj sporočiti očetu. Pravi, da še nikoli ni videla tako lepega moškega.

Osební popis beograjskega atentatorja se čudovito strinja z osebo in obleko aretiranege Schneiderja. Orožniki so prepeljali Schneiderja v Maribor in je vsa preiskava v rokah tukajšnjega obmejnege policijskega komisarijata, ki zagonečnega človeka neprestano zaslišuje in vodi tudi vse ostale poizvedbe. Kakor je bilo doslej ugotovljeno, se aretiranec po najdenih dokumentih in osebni izjavi res piše Andrija Schneider, rojen 1. 1911 v Delnicah in je brezposeln zasebni uradnik. Pri zaslišanju je izjavil, da je prišel iskat v Slovenijo zaradi dolgotrajne brezposelnosti službo. Sumljiva pa je njegova elegantna obleka, ki je nova. Obut je bil Schneider v črne lakaste čevlje.

Obmejna policija nadaljuje preiskavo v vseh smereh in je verjetno, da ima v rokah pravega atentatorja na beograjski Oficirski dom in da se ji bo posrečilo s pomočjo njega izslediti tudi ostale člane protidržavne zločinske organizacije, ki delujejo na našem ozemlju.

Strašna rudniška katastrofa v Grčiji

POTRES PORUŠIL RUDNIK V STRATONIKIH. 300 RUDARJEV ZASUTIH. OTOK AMAZONI SE JE POGREZNIL.

SOLUN, 4. oktobra. V nedeljo zvečer ob 7.20 je vznemiril vso Grčijo in Macedonijo nov potres, ki so ga posebno močno občutili v Stratonikih, Drami in Kavali. Ta potres je trajal le nekaj sekund, imel pa je katastrofalne posledice. Porušile so se vse stavbe, ki jim je prejšnji potres prizanesel. V Stratonikih so bili potresni sunki v zadnjih dneh vedno slabjši in se je zato delo v tamkajšnjih rudnikih pričelo nadaljevati. Rudarji so delali v dveh skupinah. Prva skupina 300 rudarjev je odšla v rove v nedeljo ob 18. Močni potresni sunki ob 19.20 je v trenutku porušil vse rudniške naprave in zasul med strašnim bobnenjem vse rove in dohode, tako da so bili rudarji živi pokopani. Takoj se je pričelo reševati nesrečne rudarje, toda delo napreduje zelo počasi. V teku noči se je posrečilo izkopati šele okrog 40 strašno razmesarjenih trupel. Nedeljski potres

je težko poškodoval tudi samostane na Sveti gori in so bili obvarovani le nekateri severno ležeči samostani. Veliki kompleksni zemlje so zgrmeli v morje. Baje je izginil pod morsk gladino tudi otok Amazoni z 250 prebivalci.

ATENTAT NA ITALIJANSKI KONZULAT V CURIHU.

CURIH, 4. oktobra. V nedeljo zvečer je bil izvršen napad na tukajšnji italijanski konzulat. Skupina mladih ljudi, očitno protifašistov, je vdrila v poslopje konzulata in vrgla bombo, ki je eksplozirala in razdejala del pisarne italijanskega konzulata. Kolikor je znano, pri tem niso bili uničeni važnejši dokumenti, temveč je pojni listi, ki jih je hranil konzulat v svojih prostorih. Materialna škoda je velika. Atentatorji so pobegnili in oblastem doslej še ni uspelo, da bi jih našli.

Odmev na nemško avtarklijo

PARIZ, 4. oktobra. Gospodarska politika Nemčije, in zlasti sistematiziranje kontingentiranja uvoza, je vzbudila v nemških gospodarskih krogih veliko nezadovoljstvo. Slabe posledice se že kažejo povsod. Nekatere države so že segle po samooobrambi. V Holandiji je nastalo bojkatno gibanje proti vsemu nemškemu blagu. Na protukrepe pa se pripravljajo tudi Italija in nekatere druge države. Temu se bodo pridružile najbrže tudi skandinavske države, kar bo spravilo vse nemško gospodarstvo v zelo nevaren položaj. Nemška komisija, ki bi se morala pogajati v Haagu, je nadaljevala svojo pot v Rim, da intervenira pri italijanski vladi radi sporazuma.

Pravo lice Papenove Nemčije

PARIZ, 4. oktobra. »Le Capital« objavlja interview svojega sotrudnika z znanim nemškim veleindustrijcem Arnoldom Rechbergom, članom »Herrenkluba«, ki je imel glavno besedo pri se-

stavi sedanje vlade. Rechberg je izjavil, da bo Papenova vlada šla dalje svojo pot. »Mi vemo«, je nadaljeval, »da je splošna razorožitev samo utopija. Nemčija se bo zopet oborožila, če je to drugim državam prav ali ne. Ustanovili bomo milico in tako izpopolnili našo državno brambo. Obe bomo bogate založili z orožjem in municijo. Potem bo prišla na vrsto obvezna vojaška služba, pa če je to v skladu z mirovnimi pogodbami ali ne. Von Papen nudi Franciji vojaško zvezo in, če se to doseže, potem bodo rešena vsa vprašanja med obema državama. Herriot pa žal ta predlog odklanja in bo nosil za to tudi vso odgovornost.«

GRŠKI PARNIK SE POTAPLJA.

STOCKHOLM, 4. oktobra. V silnem viharju, ki divja v Bottniškem zalivu, je nasel na bližini Walgrundu grški parnik »Georgios«. Klical je na pomoč, a je pozneje utihnil. Na parniku je 29 moških posadke. Njihov položaj je zelo nevaren, ker je trenutno vsaka pomoč nemogoča.

Dnevne vesti

Zadnja pot Slavoja Dimnika

Pogrebni obred v Mariboru.

Včeraj popoldne se je zbrala pred mrtvašnico v splošni bolnišnici velika množica Mariborčanov in okoličanov, da se zadnji poslovi od predragega Slavoja Dimnika. Poleg žalujoče pokojnikove vdove in otrok so bili med drugimi navzoči tudi mestni župan g. dr. Lipold, ga. Lipoldova, okrajni glavar g. Makar, predsednik podružnice SPD g. dr. Senjor, predsednik podružnice SLD g. Bogdan Pogačnik, izredno veliko število njegovih tovarišev učiteljev in prijateljev ter zastopnikov vseh mariborskih dobrodelnih društev.

Pred mrtvašnico se je po cerkvenih obredih poslovil od pokojnika njegov tovariš šolski upravitelj g. Grčar, ki je v svojem poslovnem nagovoru opisal velike zasluge pokojnika, ki si jih je pridobil kot velik mladinsko ljub in zaključil nagovor z besedami, da bo težko najti pokojniku vrednega naslednika. Učitelji in drugi pevci so pod vodstvom g. Cibića zapeli žalostinko »Vigred«, nakar je krenil sprevoz pred upravno poslopje bolnišnice, kjer je čakal na krsto avto-furgon. Krsta je bila pokrita s cvetjem in krasnimi vencami, med katerimi je bil posebno lep oni, ki ga je poklonila podružnica SPD svojemu zaslužnemu večletnemu odborniku. Učitelji in pevci so zapeli »Blagor mu«, nakar so dvignili krsto in jo naložili v avto-furgon, ki je odbrzel proti Ljubljani.

Najgeniljivejša je bilo slovo mladine, ki ji je pokojnik posvetil vse svoje življenjske moči. Pokrila je krsto s pohorskim cvetjem in položila nanjo lep venec Počitniškega doma z napisom: »Poslednje cvetje od Počitniškega doma«. Učitelj g. Malenšek, ki je bil pripeljal deco k slovesu, pa je pokojniku zaklical poslednjič v slovo: »Slavoj, z bogom, z bogom!«

Zakladi črnega diamanta v Košakih

Nova odkritja rudosledca Ošlaka.

Naš znani rudosledca g. Ferdinand Ošlak je pred nedavnim odkril v Košakih bogata nahajališča prvovrstnega črnega premoga. Nezainteresirani v tujini iskusi eksperti so si nahajališča ogledali ter proglasili revir za tehniško in trgovsko najboljšega in najugodnejšega v Evropi.

V naši državi še nimamo izrabljenega rudnika črnega premoga, čeprav so odkrili njegova ležišča tudi na jugu. Naša uvozna bilanca izkazuje težke milijone za uvoz visokokaloričnega premoga, ki je mnogim industrijam neobhodno potreben. Če bi se spričo današnje denarne krize vendar le posrečilo realizirati te načrte, bi Maribor dobil premogovnik, za katerega bi nas zavidela vsa Evropa. Zaposlitev bi dobilo na stotine brezposelnih rudarjev in delavcev,osedne države, ki razpolagajo le z rjavim premogom, bi pa radi cenejših prevoznih stroškov rajše uvažale črni premog od nas, ko iz oddaljene Nemčije in Anglije. Dani so torej vsi pogoji za uspevanje rudnika, če se reši finančna plat s pomočjo onih, ki imajo denar.

Našim naročnikom

Ponedeljski številki »Večernika« smo priložili položnice in prosimo vse naše naročnike, ki jim je naročnina potekla, naj jo blagovolijo obnoviti za zadnje četrtletje, odnosno za mesec oktober. Prosimo vse, naj zaradi olajšanja poslovanja in zaradi reda v dostavljanju lista nakažejo naročnino v teku prvih dni v mesecu in blagovolijo obenem poravnati tudi eventualne zaostanke.

Uprava »Večernika«.

Uradne ure pri finančnih uradih. Pri davčnih upravah na območju dravske finančne direkcije so uradne ure od 1. oktobra dalje od 8.—12. in od 14.—17. Ob sobotah pa od 8.—14. Ob nedeljah in praznikih je določena dežurna služba od 9.—11. ure. Na direkciji v Ljubljani pa so uradne ure od 8.—12. in od pol 15. do pol 18.

Skrb mestne občine za občinske rezeže. Na zadnji seji ubožnega sveta, ki se je vršila pod predsedstvom mestnega župana g. dr. Lipolda, je bilo rešenih večje število prošelj za podpore in za sprejem v mestne oskrbovalne zavode. Mnogo prošelj je bilo odklonjenih, ker prosilci niso izpolnili vseh pogojev za podporo. Vseh podpirancev je sedaj že nad 500 in se je na novo priznala popolna oskrba 11 rezežem, tako da je naraslo število oskrbovancev na 171 oseb. Za novo proračunsko leto je predložil socialno politični urad predlog, ki izkazuje skoro za dva in pol milijona potrebnih za socialno skrbstvo. Na svoji seji je ubožni svet razpravljal tudi o beračenju po mestu, zlasti kako bi se preprečilo beračenje mladine.

Nove uradne ure na carinarnici. Od prvega oktobra dalje so uradne ure na tukajšnji carinarnici dopolne od 8. do 12., popoldne pa od 2. do 5. Ob sobotah so uradne ure samo dopolne, in sicer od pol 8. do 14.

Sprejem v pazniško službo. V moški kaznilnici v Mariboru je izpraznjenih več pazniških mest. Prosilci, ki so pripravljeni stopiti v pazniško službo, eventualno tudi kot dnevnikaři, naj se obrnejo po podrobna navodila na upravo moške kaznilnice v Mariboru, kamor naj tudi vložijo prošnje najpozneje do 15. t. m. V poštev pridejo samo neozelenjeni, vdovci brez otrok ali sodno ločeni od žene in otrok, ki niso starejši od 30 in ne mlajši ko 23 let. Vsi tišči, ki nimajo teh pogojev, naj v obče ne vlagajo prošnje, ker imajo samo nepotrebne izdatke pri nabavi dokumentov, mesta pa v smislu zadevnih obstoječih predpisov itak ne morejo dobiti. Prošnje brez priloženih dokumentov se ne vzamejo v obzir in se takoj vrnejo prosilcu. Prošnji je treba priložiti sledeče dokumente: domovnico, krstni list, odpustnico, eventualno učno, pomočniško izpovednico z obrtno nadaljevalno šolo, vojaško izpravo, pravstveno spričevalo, zdravniško spričevalo od državnega zdravnika, samski list, pismono obvezo, potrjeno od okrajnega sodišča, da bo služil najmanj 3 leta kot paznik in potrdilo, da ni pod skrbstvom (kuratelo) ali v konkurzu, ali da ni nad njim podaljšana očetovska oblast. Pri sprejemu imajo prednost oni, ki služijo pri policiji, žandarmeriji ali pri vojakihi, člani društva treznosti (abstinenti) in Sokoli.

Kmečko zborovanje. V nedeljo sta bila v Jarenini in na Pesnici dva dobro uspela shoda naših kmetovalcev. Na Pesnici je predsedoval shodu namestnik kandidata pri zadnjih državnoborskih volitvah g. Ivan Janžekovič, ki je orisal pomen pokreta za zaščito kmeta in dal besedo glavnemu govorniku, bivšemu poslancu g. Ivanu Mermolji. Govornik je razložil navzočim vprašanje zakona o zaščiti kmeta, prečital resolucijo, ki se je sprejela nato v debati, v katero so posegli posestniki Zupanič, Gungl, Škota, župan Vogrin in drugi. Zupan Kerenčič je govoril o narodnem gospodarstvu in izjavil, da bi bilo najboljša, če bi naša država glede zunanjih dolgov posnemala Nemčijo. Izvolili so se tudi stalni odbori za sklicovanje kmečkih shodov za predlog k državnim zakonom za fare Jarenino, Sv. Jakob in Št. Ilj. Zastopniki sosednih far so pa prosili govornike, naj se oglašijo tudi pri njih. Ob koncu se je nabrala znatna vsota tudi za tiskovine, kolke in znamke.

Nove telefonske relacije. Te dni je bil vzpostavljen telefonski promet med Egiptom in med drugimi temi-le našimi poštami: Apače, Cankova, Čakovec, Dravograd, Gornja Radgona, Guštanj, Konjice, Križevci pri Ljutomeru, Ljutomer, Majšperk, Marenberg, Maribor, Meža, Mežica, Murska Sobota, Muta, Ormož, Podčetrtek, Prelog, Prevalje, Pristava, Ptuj, Ribnica na Pohorju, Rogatec, Rogaska Slatina, Slatina Radenci, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica, Središče, Št. Ilj v Slovenskih goricah, Sv. Miklavž pri Ormožu, Vuhred, Vuzenica in Zgornja Sv. Kungota.

Res je kriza in res ni krize za 20 Din. S to vsoto pa izpolnimo svojo dolžnost do Vodnikove družbe, ki skrbi za dobro narodno knjigo in bo že pred koncem tega meseca začela razpošiljati letošnje knjige, ki daleko presegajo vrednost članarine.

Na pravniški kongres, ki bo od 7. do 9. t. m. v Dubrovniku, odpotuje jutri iz Maribora okrog 15 sodnikov in odvetnikov. Na kongres odpotuje jutri popoldne z brzovlakom tudi višji državni pravdnik g. dr. Jančič, ki bo imel obenem zanimiv referat »O vlogi preiskovalnega sodnika po novem kazenskem postopku«. Ta referat bodo imeli tudi kasacijska sodnika gg. Božidar Protič in Laza Arošević iz Beograda ter odvetnika gg. dr. Josip Vesel iz Sarajeva in dr. Tomo Jančič iz Zagreba. Med pravniki je veliko zanimanje za ta referat.

Ljubosumna žena pred sodniki. Pred malim kazenskim senatom se je zagovarjala danes dopoldne žena mlinarskega pomočnika, 21letna Ana K. iz Konjščice pri Gornji Radgoni, ki je bila obtožena, da je neke noči v juliju na strašen način kaznovala svojega nezvestega moža, 29letnega Feliksa K., tako da je prenehal biti mož. Med jokom je pri razpravi skesano priznala svoje dejanje. Ker pa ji je odpustil njen hudo kaznovani mož, je obtoženka tudi sodišče milo sodilo. Obsojena je bila na mesec dni strogega zapora, pogojno na dve leti.

Na Dravskem polju je zopet gorelo. Predvčerajšnjim je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju posestnika Josipa Pavka v Stražgonjcih. Ogenj se je naglo razširil na ostale gospodarske objekte in stanovanjsko hišo, ter vse vpepelil do tal in povzročil okrog 50.000 Din škodo. Pravijo, da so zanetili ogenj otroci.

Dajte otroke v francoski vrtec! Francoski krožek otvarja vsako leto v jeseni več tečajev; med njimi tudi enega za otroke. Otroci od 4. leta naprej se igrajo pod nadzorstvom strokovnih moči in si z lahkoto pridobivajo besedni zaklad ter se tako sistematično vpeljujejo v tehniko in strukturo jezikovnega pouka sploh. To jim olajša mnogo težav, ki jih marsikdo pozneje na srednji šoli ne premaga. Tečaj je vsak ponedeljek, sredo in petek ob 3. uri popoldne v šoli v Cankarjevi ulici št. 5, pritličje desno, in se tam istočasno tudi vpisuje. Učnina znaša na mesec 40 Din, za nadaljnega otroka iste družine pa 30 Din. Z ozirom na dobrobit otrok in podporo idealnega delovanja francoskega društva, starešem pristop toplo priporočamo!

Kaj napravi vse Odol? Odol ne čisti samo zobovja in ga ohrani pri zdravju, temveč njegove sestavine čistijo in svežijo tudi vso ustno duplino in ji dajo prijeten vonj. Po posebno važni lastnosti in moči preproji Odol s svojimi antiseptičnimi snovmi vse sluznice ust in nas obvaruje tako za več ur pred vsako nevarnostjo bakterij in pred vsemi procesi razkrajanja, ki bi drugače brez obrambe gotovo uničili zobovje.

Usoden padec s hruške. V Konjicah je padel včeraj popoldne s hruške 8 metrov globoko delavec Lojze Oroš. Pri padcu si je zlomil obe roki. Hudo poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Nezgodna na ulici. Preteklo soboto zvečer se je pripetila na Aleksandrovi cesti v Krčevini huda nesreča. Neki drveči avtomobil je podrl na tla preglednika finančne kontrole, 50letnega Josipa Gajška, stanujočega v Smetanovi ulici. Pri padcu je dobil Gajšek težke notranje poškodbe in so ga z rešilnim avtom spravili v bolnišnico.

Dva napada. V Bohovi so preteklo nedeljo zvečer navalili neznani moški na 40letnega zidarja Franca Cafnika iz Radvanja in ga tako hudo obdelali s palicami, da je omedlel in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Tja so z rešilnim avtom prepeljali tudi 57letnega viničarja Franca Ferka iz Počehove, ki ga je v nedeljo zvečer pretepel na državni cesti neki njegov znanec.

Policajska kronika. Stara navada je že, da ima policija prve dni meseca več posla zlasti s pijanci in rogovileži. Tako je tudi sinoči aretirala kar dve pijani družbi moških, ki so se med seboj sporekli in končno začeli obdelovati s pestmi. Prenosišče so dali v zaporih tudi nekega Francu Z., ki se ga je tako natreskal, da je obležal na cesti. Jožefa P. pa je bila aretirana, ker je razžalila službojučega stražnika. Zabeleženih imajo nadalje 12 prijav. Prijavljen je bil neki France B., stanujoč v Vrbanovi ulici, ker je razsajal v svojem stanovanju, neki France P. radi poškodbe tuje lastnine in neka Roza F., ker se je grdo vedla v gostilni.

Narodno gledališče

Repertoar.

Torek, 4. oktobra ob 20. uri: »Za narodov blagor«. Red B.
Sreda, 5. oktobra. Zaprt.
Četrtek, 6. oktobra ob 20. uri »Zvedave žene«. Red A.

Vstopnina v mariborskem gledališču je zelo poceni. Z ozirom na današnjo splošno gospodarsko krizo je uprava mariborskega »Narodnega gledališča« že itak nizko lansko vstopnino na nekaterih mestih še znižala, tako da se letos dobe pri dramskih predstavah srednji sedeži: v loži in v parterju že za Din 15 na balkonu za Din 12, na galeriji pa že za Din 8, najcenejši sedež pa stane Din 6. Stojišče na galeriji se dobi letos že za Din 2. Seveda se radi tega pričakuje, da bo to občinstvo upoštevalo in v bodoče izrabljalo te ugodnosti. — Abonentje se še sprejemajo. — Oni abonentje, ki imajo svoje izkaznice še pri gledališki blagajni, se naprošajo, da jih čimprej dvignejo.

Volonterke se sprejemajo v pevski zbor in v balet mariborskega gledališča. Pozivajo se dame pevke in plesalke, ki imajo veselje za sodelovanje pri gledališču, da se javijo v gledališki pisarni.

Pri hemoroidalni bolezni, zagatenju, natrganih črevih, abscesih, sečnem pritisku, odebelelosti jeter, bolečinah v križu, tesnobi in prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, često tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih slučajih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan zjutraj in zvečer pol čaše »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecijskih trgovinah.

Otvoritev plesne šole Sokola Maribor II bo 9. t. m. ob 18. uri pri br. Renčlju na Pobrežju. Vabimo vse! Odbor.

Plesna šola K. D. Triglava je vsako sredo in soboto od 20. do 23. ure v gornji dvorani Narodnega doma.

Za plesni tečaj zimskega športnega odseka SPD v Mariboru, ki bo vsako sredo od 20. do 23. ure počenši s 12. oktobrom v dvorani Zadrugne gospodarske banke pod vodstvom strokovnega plesnega učitelja, smo vabila razposlali. Če smo koga pri vabljenju prezrli, nam to blagohotno oprostite ter vabilo reklamirajte v pisarni SPD, Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22, kjer se sprejemajo prijave in dobe ostala pojasnila.

Velika kavarna: »Broadway Girls«, restavracijske specialitete fasani in jerebice.

Huda nesreča mladega šoferja. Preteklo nedeljo se je vračal mariborski avtomobilski podjetnik g. Anton Farazinc s svojim tovornim avtomobilom s Kočevja. S potoma je obiskal svojega očeta na Ostrožnem pri Celju. Avto je šofiral 21letni šofer Maks Majhenič iz Studencev pri Mariboru. Ko sta se Farazinc in Majhenič vračala okrog 21. ure proti Celju, je nastal v bližini mesta defekt v motorju. Šofer je avto ustavil in jel pregledovati motor in se pri tem oškropil z bencinom. Med tem je privozil mimo neki kolesar, od katerega si je šofer izposodil karbidno svetilko in si z njo svetil pri popravljanju motorja. Pri tem mu je pa plamen svetilke vžgal obleko, ki je bila namah v plamenu. Majhenič se je začel valjati po travi, da bi pogasil plamene. Na pomoč sta mu prišlo gospod in kolesar in sta strgala z njega obleko, vendar je dobil pri tem tako hude opekline po vsem životu, da so ga morali takoj prepeljati v celjsko bolnišnico. Pri gašenju je dobil tudi g. Farazinc hude opekline po desni roki. Avto so rešili še pravočasno, sicer bi bil tudi postal žrtev plamenov.

Ponesrečena kuharica. Kuharico Josipino Maruško iz Podgorja je doletela preteklo nedeljo huda nezgoda. Ko je šla po stopnicah iz kleti in nesla veliko steklenico, je po nesrečnem naključju padla ter se tako nevarno porezala na levi roki, da je morala iskati pomoči v bolnišnici.

S slive je padel včeraj na Šobru 25letni hlapec Ludvik Hetzl. Pri padcu si je zlomil desno roko in se hudo poškodoval tudi na glavi. Zdravi se v bolnišnici.

K pobijanju nemškutarjenja

DOPOLNILO K ČLANKU »RENACIONALIZACIJA DENACIONALIZIRANIH«.

Dvakrat ali trikrat je posvetil »Večernik« v naše brezupno narodno mišljenje. Ko sem čital te članke o naši narodni otopelosti in kako se ji priti v okom, sem si mislil: Vendar se je enkrat našel nekdo, ki je začel kritizirati te sramotne razmere. Da pa ne ostane samo pri omenjenih člankih, temveč se ta narodna kuga pobija naprej, dokler ne zgine z naših ulic in iz naših trgovin, sem po prečitaniu članka tudi jaz vzel pero v roko, da nadaljujem.

Podpišem, da so nositeljice sramotilnega nemškutarjenja naše dame, ne vse, ampak velik del. Vsa čast onim damam, ki povsod in vselej kažejo svojo narodno zavest, preziranje na vsej črti pa onim tudislovenkam, ki se sramujejo svoje materinščine. Samo dva zgleda naj navedem, kako pojmujejo naše izobražene narodno misel. K slovenskemu steklarju prideta tako imenovana dva boljša človeka z dežele. Glavno besedo ima kajpak gospa. Ni sicer znala dobro nemškega jezika, zato pa se ga je tem strastneje oklepala. Prodajalka ji želi pomagati in ji ponuja v slovenščini. Ne in ne. Slovensko pa ne. Gospodična me z nasmeškom pogleda in govori nadalje — nemško.

Mlado uradnico pozdravlja slovenski obrtnik nemško. Nisem mogel molčati. »Ali ta gospodična nemško govori z Vami?« Odgovor: »Jaz je še nikdar nisem slišal slovensko govoriti. S stranko pa moram govoriti, kakor me nagovori, sicer izostane.« Takih izgledov lahko vsak dan nabere na ducate. Tako zavedne so naše Slovenke. Ali se je potem še čuditi, če se preprosti železničarji in najnižji sloji sploh tako trdovratno oklepajo nemščine, ker si mislijo, da so s tem nekaj več?

Ni pa pravilno, da mečemo kamenje samo na ženski spol. Če je naše ženstvo tako malo nacionalno, so temu veliko bolj krivi njih možje, očetje ali brati. Niti predstavljati si ne morem, da bo žena neoporečno vrlega narodnjaka nemškutarila po trgu in javnih lokalih. Zato je pa neohodno potrebno, da najprej našemu moštvu pogledamo v oči in potem šele grajamo njihove nezavedne družice! Več bo opravila pametna beseda zavednega moža doma med štirimi stenami, kakor sto protestov v javnosti. Tu se pokažite, da ste Slovenci. A.

Druga dramska premiera

Carlo Goldoni: Zvedave ženske.

Režiser g. Jože Kovič je prevedel, priredil, zrežiral in insceniral Italijana Carla Goldonija štiridejansko komedijo »Zvedave ženske« in nam jo v nedeljo zvečer postavil na oder v prelepuem stilu comedie dell'arte. Morala bi se bila lahko dobila za začetek sezone, bolj duhovita stvar in bi bile »Zvedave ženske«, ostale za oddih srednje sezone, da pa je že zaradi seznanjenosti našega občinstva s to vrsto odrskih del dobrodošla, ni dvoma. Komedija je kakor lahko razvedrilna šala po dnevnem delu in skrbeh in ne zahteva od nikogar posebnih naporov, ne od igralcev ne od občinstva. Z njo je ustrezno zlasti tistim, ki tožijo, da je gledališče pretežno in preresno. Tu imate komedijo: v gledališče!

Inszenacija je bila posrečena, igra tudi tempo izvrsten. V dveh urah je z eno samo pavzo šlo mimo gledalcev vseh četvero dejanj, vseh šest slik. Soigralci, kostumi in maske v redu, le odgovorjava je včasih šepala in kdaj pa kdaj je bilo preveč patetičnega deklaratorstva. Jezikovno: »soproga« ni slovenska beseda, mi poznamo samo »ženo«, in tudi sedmega sklona nimamo!

Družbi na čelu je stal beneški trgovec Pantalone Bisognosi g. Edo Grom, združujoč okoli sebe može in ženine me-

ščana Ottavia g. P. Koviča, meščana Lelia g. M. Furijana, prijatelja Leandra g. Tovornika, Flamminia g. Gorinška, žena Florinda g. Nakrsta. Igrali so vsi skladno in ostali zvesti začrtanim značajem, kolikor so sploh vidno poudarjeni. V drugi skupini družbe so trije slugi: Brighello g. Jože Kovič, Arlechino g. Harastovič in drugi Ottavijev sluga g. Blaž. Najizrazitejši je bil g. Jože Kovič. Tretja skupina so ženske, žene, neveste in služabnice: Beatrice g. Zakrajškove, Rosaura gđ. Kraljeve, Eleonora gđ. Starčeve in Carolina g. Savinove. Pogodile so svoje vloge in ustvarile živahno razpoloženje.

Obisk je bil bolj slab. Upajmo, da bo pri reprizah boljši. —r.

Konjice

Okrajni kmetijski odbor ne bo priredil v Konjicah prvotno nameravane kmetijske razstave, pač pa bo vinska razstava pozimi. Odbor pridno dela in bo v kratkem zopet seja, ki bo tudi razglabljala vprašanja razdolžitve kmetov in vprašanje kmetijskih zbormov.

Brivski salon Petra Večerkoviča je renoviran in ima sedaj poseben vhod tudi z ulice direktno v moški oddelek bravnice. Urejen je tudi sedaj lokal za dame. — Zdravnik dr. Ante Gorčar se je s 1. oktobrom t. l. preselil v svojo vilo pri kolodvoru. Vilo je gradil domači stavbenik Golgranc in je ta stavba v lep o-

kras našega trga in napravi na tuje, ki pridejo s kolodvora, najboljši utis.

Zobotehnik vendarle dobimo, in sicer prične ordinirati g. Emil Perc iz Maribora v bivšem ateljeju g. Perhavca za gostino Domitrovič s 16. oktobrom t. l.

Popravek k notici »Pobalinstvo«, ki smo ga objavili v našem listu začetkom septembra t. l. Bila je na predlog konzorcija »Jutra« zoper Alojzija Uršiča 1. oktobra t. l. pri okrajnem sodišču v Konjicah razprava radi poškodovanja tuje lastnine. Pri tej razpravi se je dognalo, da gre za pomoto v osebi storilca in je bil seveda g. Alojzij Uršič oproščen vsake krivde in kazni, o čemer poročamo javnosti, da popravimo krivico, ki se je zgodila g. Alojziju Uršiču nehote.

Celjski akrobati so bili preteklo soboto in nedeljo tudi v našem trgu, kjer so nastopili na žici, ki je bila raztegnjena čez glavni trg. Občinstvo je videlo, da zmorejo tudi domačini take stvari in da ne rabimo tujcev, ki bi prihajali k nam in nam dražili živce z vratolomnimi nastopi.

Izredna glavna skupščina Sokolskega društva Konjice bo v soboto, 8. oktobra t. l. ob 20. uri v dvorani Narodnega doma z dnevnim redom kakor je objavljen v posebni okrožnici. Udeležba je za vse članstvo strogo obvezna že radi važnosti dnevnega reda.

Trgatev grozdja se je ponekod v okraju že pričela. Konjiške tržani pa bodo s trgatvijo odlašali, če le mogoče do 15. oktobra. Pričakovati je še boljše kapljice kot lani.

Poljčane

Nesreča v rudniku. V premogokopu na Stanovskem pri Poljčanah se je pred dnevi zgodila rudarju M. Jančiču večja nezgoda. Kopal je v rovu, ko se je nenkrat usula nanj večja množina peska in ga zasula. Na pomoč prihiteli tovariši so ga pravočasno rešili iz dokaj nevarnega položaja in ga odpeljali vsega obnemoglega domov. Dobil je hude no tranje poškodbe in bo dalje časa nezmožen za delo.

Otvoritev igralske sezone. Tukajšnji Sokol bo otvoril svojo igralsko sezono v nedeljo 9. oktobra z učinkovito dramo »Spavaj, moja deklica«. Pričetek ob pol 20. Vstopnina od 10 Din navzdol. Podprite z obilnim obiskom resno stremenje poljčanskih diletantov! Zdravo!

Dohodki mariborske carinarne. Skupni dohodki mariborske carinarne so znašali v preteklem mesecu 4 milijone 827 tisoč 830 Din, in sicer uvoz 4.810.589 Din izvoz pa 17.241.50 Din.

Sport

Tekmovanje za lahkoatletsko prvenstvo Maribora bo v dneh 7., 8. in 9. oktobra na igrišču SK Rapida, in sicer s sledečim sporedom: Petek, 7. t. m., ob

Predčasno osivenje las preprečite z redno nego las s »Črno glav« in s sredstvom »Haarglanze«. Spiranje s tem sredstvom, ki je priloženo vsakemu zavojčku »Črne glave«, okrepi lase v njihovi strukturi. Lase ostanemo zdravi in lepi, ter odporni proti vsem škodljivim vplivom. »Črna glava« s sredstvom »Haarglanze« in očali je na razpolago za svetle in temne lase in za tako zvan »extra blonde«.

17.: 800 m, 5000 m; sobota, 8. t. m., ob 14.30: 200 m predteki, met krogla, skok s palico, 1500 m, 200 m finale, met diska, troskok, 400 m predteki; nedelja, 9. t. m. ob 8.: 100 m predteki, 10.000 m, skok v višino, met kladiva, 100 m finale, met kopja, skok v daljavo, 400 m finale, štafeta 4x100 m; ob 15.30 (v polčasu nogometne tekme): štafeta 800x400x200x100 m. Tekmovalo se bo po pravilih JLASa. Pravico starta imajo samo verificirani člani mariborskih klubov. Zadnji rok prijave je četrtek, 6. oktobra pri seji sodniškega zbora, ki bo ob 20. pri »Orlu«. Nastop brez prijave ali izven konkurence ni dovoljen.

Sportni mir Jugoslavija—Italija. V nedeljo 2. t. m. so se sestali v Milanu delegati JNS in italijanske nogometne zveze ter podpisali protokol o vzpostavitvi sportnih odnosov obeh nogometnih zvez. V znak pomirjenja bodo priredili v Beogradu nogometno tekmo zastopstev Piemonta in vzhodne Jugoslavije. Sportni mir z Italijani, s katerimi sedem let nismo imeli nobenih sportnih stikov, je torej zopet dosežen.

Na občnem zboru Zbora nogometnih sodnikov, ki je bil v nedeljo v Beogradu, so se sodniki soglasno izrekli proti sedanjemu načinu delegiranja k tekmam. Sodniki so zahtevali, da se jim vrne avtonomija.

Češkoslovaška—Jugoslavija. Za meddržavno nogometno tekmo, ki bo v nedeljo 9. t. m. v Pragi, je nominiral zvezni kapetan inž. Simonovič te-le igralce: Spasič, Dimitrijevič, Mikačič, Arsenijevič, Deškovič, Lechner, Marjanovič, Živkovič, Kragič, Tirnanič, Zečević. Rezerve: Mihelčič, Tomašević, Gayer, Milošević.

SK Železničar, lahkoatletska sekcija. Jutri v sredo ob 19. uri je pri »Orlu« važen sestanek, ki je obvezen za vse lahkoatlète. Porazgovorili se bomo o nedeljskem lahkoatletskem mitingu.

Sokolstvo

Sokol Maribor II, Pobrežje. Redna seja društvene uprave bo jutri v sredo ob 20. uri pri bratu Renčlja. Bratje in sestre, pridite polnoštevilno. — Zdravo! Sestanek prednjakov in prednjačic Sokolskega društva Maribor-matica. Opozorjamo brate in sestre, da bo sestanek namesto danes 4. okt. jutri v sredo 5. oktobra ob 20. uri v društveni sobi v Narodnem domu. Pridite vsi točno ob določenem času. Zdravo!

Gustav Meyrink:

Mož na steklenici

S škripajočim šumom so se razmaknile stene ene od strani dvorane in počasi se je iz temne prijazne oz. rdečerjave in rumeno rjavine okvirjem in belimi, ogromnimi zobmi zgoraj in zdolaj: stilizirano, rjaveče tigrovo žrelo.

Na sredi scene stoji ogromna, okroglasta steklenica, — iz pedeni debelega stekla, — do malega za dva moža visoka in zelo prostorna. Ozadje odra je pokrito z rožnatimi svilenimi zastori. —

Sedaj se odpro velikanska ebenovina-sta vrata dvorane in veličastveno mirno vstopi z zlatom in dragulji nališpan slon. Na njegovem tilniku sedi rdeči rabelj in ga vodi s toporiščem svoje sekire.

Ogromno čelo mu pokriva mreža iskrenih se draguljev in tako stopa ravno-dušno preko slavnostne dvorane.

V skupinah ga oblegajo maske in vris-kajo svoje pozdrave skupini plemenitih igralcev, ki sede v palankinu na njegovem hrbtu: princ Daraše-Koh s turbanom in smaragdno agrafo — grof Faast kot pierot poleg njega. — Lutke in muzikanti strme predse trdi in otrpli, ko da so iz lesa.

Slon je dosegel oder in dviga s svojimi rilcem moža za možem iz palanki-

na; ploskanje in veselo vzklikanje, ko prime pierota in ga spusti skozi vrat v steklenico, pokrije nato steklenico s kovinastim pokrovom in posadi nanj princa.

Muzikanti so posedli v polkrogu okoli steklenice in privlekli na dan čudne, tanke, strahotno izgledajoče instrumente.

Predstava se prične; — od nekod, kakor iz tal, zadoni tiha godba.

— Lutkovni orkester in lutke ostanejo otrple, ko da so iz voska. —

V ospredju odra lutke — grbast pritlikavec z apnenobledim obrazom, siv, režeč se hudič in bledikasta pevka, s poželjivimi rdečkastimi ustnicami — zdi se, da v satanski hudobnosti vedo za strašno skrivnost, ki jih je vrgla v otrplost strahotnega duševno-poltnega uživanja.

Strašna groza navidezne smrti se gnet nad nepremično skupino.

— Samo pierot v steklenici se neprestano giblje, — maha s svojim koničastim klobukom, se priklanja, tu pa tam nazdravi perzijskemu princu, ki nepremično sedi s prekrizanimi nogami na pokrovu steklenice, — nato se znova divje spakuje.

Njegovo poskakovanje vzbuja smeh pri gledalcih — — kako groteskno vendar izgleda!

Debele steklene stene tako čudno spakujejo njegovo sliko; — včasih ima iz-

buljene oči, ki se hočejo razliti iz svojih jamic in ki tako čudno sijajo, nato zopet nima nobenih oči, samo čelo in brado — ali pa kar trojni obraz; — sedaj je debel in zabuhel, takoj nato mršav do kosti in dolgonog kakor pajek. — Ali pa se njegov trebuh napihne v kroglo.

Vsak gledalec ga vidi drugače — v kakršni smeri pač gleda na steklenico.

Eden od muzikantov — oblečen kot Baškvi, z zmedenim pogledom, brez obrvi in hruškasto lobanjo — je prikimal in razprostrl z izrazom strahotne pokvarjenosti svoje mršave, gnusne prste, ki so bili na koncih okroglasto odebeljeni, kakor voščeni simboli tajinstvene izrojenosti.

Naravnost osveženi so se gledalci od-dahnili, ko so se v takem negibnem od-moru razgrnile rožaste zavese v ozadju in sta dva črna princa na pozornico zaprti nosilnici iz sandlovega lesa in jo položila na tla blizu steklenice, na katero je zdajci pričela od zgoraj sijati blede mesečna svetloba.

Gledalci so se tako rekoč delili v dva tabora, enega — ki mu je zastajala sapa in se ni mogel ganiti — člani tega tabora so bili popolnoma prevzeti od pravljično čudnih, tajinstvenih plesov, lutk, iz katerih je vel satanski fluidum otrpne-nega, nepojmljivega sadostrastja — med tem, ko je bila druga polovica pregroba

za doumevanje duševnih grozot in se je samo krohotala nad grotesknim ponašanjem moža v steklenici.

Le-ta sedaj sicer ni več plesal veselo v steklenici, toda njegovo sedanje obnašanje se jim ni zdelo zato prav nič manj komično.

Očividno je hotel z vsemi sredstvi dopovedati na steklenici sedečemu princu nekaj zanj zelo važnega.

Da, naposled je pričel razbijati in se zaletavati v stene, ko da hoče razbiti steklenico ali jo celo prevrniti.

Pri tem je izgledalo, kakor da glasno kriči, da si seveda skozi pedeni debelo steklo in prodrli niti najmanjši glas.

Na pantominične kretnje in spakovanje pierota je princ od časa do časa odgovarjal s smehljajem — ali pa je s prstom pokazal na svileni nosilnici.

Radovednost gledalcev je dosegla svoj višek, ko so ob taki priliki opazili, kako je pierot nekaj časa tiščal obraz k steklu, kakor da opazuje nekaj v nosilnici, nato pa se nenadoma kakor blazen zagrabil za glavo, ko da je videl nekaj grozotnega, se vrgel na kolena in si pričel puliti lase. — Nato se je spet dvignil in tako hitro bežal po obodu steklenice, da je bilo skozi spakujoče steklo videti samo še svetle, blapolajoče cunje.

(Konec jutri.)

Pietre Loti:

Lotijeva ženitev

Roman

15

»Vidiš to divjakino! ... prav sem imela, Loti, ko sem jo tako imenovala! ... toda jaz jo vendar ljubim! ...«

In objeli sta se še enkrat, poljubili iz vsega srca in čez trenutek je bilo vse pozabljeno.

XLVIII.

Ko hodite po belih obalah tahitskih, obraslih z vitkimi kokosovimi palmami, najdete kje pa kje — na kakšnem osamljenem vrhu, ki gleda na modro gladino Tihega oceana, na kakšnem mestu, ki si ga je bil izbral melanholični okus ljudi prošlih rodov — nagrobne gomile, velike sklade koral... To so maraé, grobovi nekdanjih poglavarjev. Zgodovina teh rajnikih, ki spe v prsti pod koraljem, se izgublja v sivi davnini, v neznani prošlosti, ki je zatonila že pred odkritjem polinezijskega arhipelaga. Na vseh otokih, ki jih naseljujejo Maori, so maraé ob obalah. Tajinstveni prebivalci z otoka Rapa-Nui so krasili take grobove z orjaškimi kipi strašnih obrazov z maskami, Tahičani pa so zasajali na njih samo drevesca železovca. Železovec je tamkajšnji kiparis: liste ima mračne in ostre, morski yeter žvižga čudno in svojevrstno skozi njegove trde veje... Te gomile, ki so tudi po dolgi stoletjih ostale bele, bele zaradi belih koral, ob-

rasle z velikim črnim drevjem, bude spomine na strašno vero prošlosti: bile so obenem tudi oltari, na katerih so žrtvovali Maori žive ljudi mrtvim prednikom.

»Tahiti je«, tako mi je pripovedovala kraljica Pomare, »edini otok, na katerem tudi v najstarejših časih niso jedli ljudi, ki so jih žrtvovali; to je zamenjala ceremonija: žrtvam so iztaknili oči, dejali jih na krožnik in jih nesli kraljici... To je bil odvraten privilegij vladarja.«

XLIX.

Tahaapairu, Rarahin rednik, se je ukvarjal s trgovino, ki je bila tako originalna, tako svojevrstna, da ji v vseh iznajdb bogati Evrope nikdar niso iznašli slične.

Bil je zelo star, kar na Oceaniji ni navadno; mimo tega je imel dolgo sivo brado, kar je tudi velika redkost. Na markiškem otočju je bela brada nenavadno redko blago in iz njenih dlak se delajo dragoceni okraski za lase in ušesa posameznih poglavarjev. Zato čuvaljo in negujejo vse starce z belimi bradami zelo skrbno zaradi rednega izrabljanja tega njihovega dela telesa.

Stari Tahaapairu je strigel svojo brado dvakrat na leto in pošiljal potem svojo dlako na Hiavoo, najbolj divji otok vsega markiškega arhipelaga, kjer se je prodajala za drag denar.

L.

... Rarahu je z velikim zanimanjem in še večjim strahom gledala mrtvaško glavo, ki sem jo bil našel in držal na kolenih.

Sedeli smo na vrhu neke gomile iz koral na podnožju velikih železovčevih gozdov. Bilo je zvečer, v oddaljenem okraju Papenoo; sonce je polagoma tonilo v veliki zeleni ocean in vsepovsod je bila silna tišina.

Tistega večera sem gledal Rarahu bolj nežno in ljubeče kakor navadno, ker sem se odpravljaj na potovanje. »Rendir« je odhajal za nekaj dni na sever, da obljada markiški arhipelag.

Rarahu se je resna in zbrana zatopila v svoje otroške sanjarije, ki jih nikoli nisem mogel do dna doumeti. Za trenutek je bila vsa obžarjena od zlate svetlobe, ko pa je sonce zatonilo za morjem, je izgledala kakor vitka graciozna silhueta na zardelem večernem nebu...

Rarahu ni še nikoli videla mrtvaške lobanje iz take bližine, mrtvaške lobanje, ki je bila zanjo, kakor za vse prebivalce Polinezijske grozovito strašilo.

Poznalo se je, da vzbujajo ta mrtvaška stvar v njeni neoblikovani pameti nesteto novih misli, ki jim ni mogla dati odrejene oblike...

Lobanja je morala biti iz prastarih časov: bila je že okamenela in pobarvana z onim rdečilom, ki ga daje zemlja polinezijskih otokov kamenju in kostem... Smrt izgubi svojo grozo, kadar je tako stara...

»Riaria!« — je rekla Rarahu... »Riaria« je tahitska beseda, ki se da nepopolno prevesti z besedo »strašno« — ker označuje tam oni poseben strah, ki ga

povzročajo fantastični stvori ali mrtlič...

»Čemu te toliko straši ta uboga lobanja?« — sem vprašal Rarahu.

Pokazala mi je z roko brezzoba usta in odgovorila:

»Njen smeh, Loti; smeh, podoben smehu Tupapahuja.«

Noč je bila že gosta, ko smo se vrnili v Apire in Rarahu je bilo vso pot zelo strah... Na tistem otoku, kjer se ničesar ni treba bati, ne rastle ne živeli ne ljudi, na tistem otoku, kjer človek lahko zaspi kjerkoli pod milim nebom sam in brez orožja, se domačini strahovito boje noči in drhte pred strahovi.

Na odprtinah ob obali je še šlo; Rarahu se je tesno stiskala k meni in prepevala himene, da se ojuunači...

Rarahu je stopala pred menoj in mi prožila obe roki izza sebe — kar ni bilo najprimernejše za naglo hojo. Toda njej se je zdelo, da je tako boljše zavarovana in sigurna, da je ne bo zgrabila za lase ona rdeča mrtvaška lobanja...

V gozdu je bila tema popolna in povsod se je širil duh tahitskih cvetic in rastlin... Tla so bila pokrita z velikimi suhimi palmami, ki so se drobile pod najinimi nogami. V zraku se je slišal on tajinstveni šum, ki se sliši samo v gozdovih kokosovih palm, kovinski šum listov; izza dreves se je po oglašal smeh Tupapahuja, dočim je po tleh vse živelo in mrgotalo: celi roji modrih žuželk so bežali pred nama in se skrivali v svoje podzemeljske rove...

Živa baklja na cesti.

Pri svojem sinu v Debrečinu je bival že nekaj tednov na počitnicah vpokoje ni inspektor madžarskih železnic Heisler iz Budimpešte. Stari gospod je trpel že dolgo na težki živčni bolezni. Pred dnevi se je njegovo stanje močno poslabšalo, ne da bi domači to opazili. V neopaznem trenutku se je stari Heisler polil s petrolejem in se zažgal, nato pa med obupnim kričanjem stekel na ulico. Pašanti so mu hoteli pomagati, toda niso mogli zaradi nevarnosti za lastna življenja. Ko je stari prišel do nekega vodnjaka, je skočil na glavo vanj. Ko so ga potegnili na suho, je bil že mrtev.

Svinje namesto šolnine.

Pred dnevi je objavila uprava vseučilišča Illinois Wesleyan v časopisju, da odslej sprejema namesto šolnine v gotovini od starišev dijakov in dijakinj tudi šolnine v naravi, to se pravi svinje, zelenjavo, poljske pridelke, itd. Na ta način hoče omogočiti vseučiliška uprava študiranje tudi sinovom ameriških farmarjev, ki kakor naši, nimajo zadostne gotovine za šolanje svojih otrok.

V tej krogli sta se spustila ameriški raziskovalec prof. William Beebe (desno) in njegov asistent Otis Barton (levo) 750 m globoko v morje in opazovala skozi debelo steklo življenje, ki ga pred njima še nihče ni videl.

Nova metoda zdravljenja duševnih bolezni.

Berlinska zdravniška specialista za živčne bolezni profesorja dr. Kornfeld in dr. Voigt sta izvršila nekaj senzacionalnih eksperimentov s tem, da sta iniciirala nekaterim svojim pacientom več tednov vsak dan po 10 do 200 kapljic možganskega ekstrakta. Kmalu se je pokazalo, da se zdravstveno stanje teh bolnikov zelo naglo izboljšuje. Učenjaka sta prepričana, da bosta po omenjeni metodi uspešno zdravila tudi duševno bolne. Torej je svet končno vendarle dočaka čas, ko bodo ljudem pamet vlivali kar skozi lijak v glave...

Rekord počasnosti pošte.

Te dni je prispela v Polerino iz Maribora pri Padovi poštna dopisnica, ki je bila oddana na tamkajšnji pošti 5. junija 1909. Dopisnica je torej potrebovala za 12 km dolgo pot polnih 23 let in 3 mesece. Italijanska poštna uprava se torej lahko ponaša z rekordom najpočasnejše poštna dostave na vsem svetu.

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom oddam s 15. oktobrom, Koroška cesta 41. 3265

Izposojamo

gramofone in plošče po Din 1. »Stager«, Slovenska 18. 2501

Glasovirji

od 1300 Din naprej, krasna spalnica, salonska garnitura, otomana s preprogo, pisalne mize, kredenca v staronemškem slogu, violeta aparat, železne, lesene postelje, električne peči, lustri itd. Predtiskarila po polovični ceni. Grajska starinarina. Trg svobode. 3269

Prodaj

počeni dobro moško kolo. Studenci, Dr. Krekova ulica 2. 3267

Novo meblirano solno sobo

v novi vili v magdalenskem predmestju oddam dami (uradnici ali učiteljici) za 250 Din. Naslov v upravi. 3262

Sostanovalca

sprejemem v celo oskrbo. Tedensko Din 110. Naslov v upravi »Večernika«. 3260

Gramofon-kovček

s ploščami počeni na prodaj. Vprašati Delavska ulica 69. 3264

Enosobno stanovanje

s kuhinjo, balkonom, vodovodom, v modernu zidani vili, oddam dami za 300 Din v magdalenskem predmestju. Naslov v upravi. 3263

Učenka za cvetličarno

v večjem mestu, večja prav dobro sprejme. Ponudbe pod »Poštena« na upravo »Večernika«. 3266

Opravična številka E IX 1664/32

Dražbeni oklic

Dne 7. novembra 1932 dopoldne ob 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga k. o. Mesto Maribor vl. št. 20

Cenilna vrednost: Din 75.205

Najmanjši ponudek: Din 37.602,50

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru, odd. IX.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX. dne 6. 9. 1932.

Naznanilo preselitve!

Vljudno naznanjam, da sem se preselila iz Narodnega doma in prevzela bivšo gostilno

„Jurgec“ v Kacilanerjevi ulici št. 15

Vsem dosedanjim gostom se zahvaljujem za naklonjenost in se jim priporočam še v nadalje Z odličnim spoštovanjem Marija Držar

Vinski mošt

Ravnokar je prispela pošiljatev prvovrstnega dalmatinskega vinskega mošta po najnižji ceni. Se priporoča

Povodnik, Rotovski trg 8

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!